

Dědění

Vydědění učiněnému před 1. 1. 2014 musí být (mimo explicitní výjimky vyplývající z ustanovení § 3072 o. z.) přičítány takové právní účinky, jaké by mělo v době jeho pořízení.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 24 Cdo 2454/2023-119 ze dne 17.1.2024)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně R. H., zastoupené Mgr. A.T., advokátem, se sídlem v P., proti žalované České republice – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem v P., o určení dědického práva, vedené u Okresního soudu v Litoměřicích pod sp. zn. 21 C 217/2021, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 3. 2023, č. j. 84 Co 279/2022-97, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 3. 2023, č. j. 84 Co 279/2022-99, se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud v Litoměřicích (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 2. 9. 2022, č. j. 21 C 217/2021-76, rozhodl o žalobě na určení dědického práva tak, že určil, že žalobkyně je zákonnou dědičkou po zůstaviteli B. S., narozenému XY a zemřelému XY, a to jako dcera zůstavitele v první třídě dědiců (výrok I), žalobkyni současně nepřiznal náhradu nákladů řízení (výrok II).

2. Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „odvolací soud“) v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítnul (výrok I rozsudku odvolacího soudu) a žalované nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok II rozsudku odvolacího soudu).

3. Takto soudy obou stupňů rozhodly o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala určení, že je dědičkou ze zákona po zůstaviteli B. S., narozenému XY a zemřelému XY (dále jen „zůstavitel“), jelikož rozporovala platnost listiny o vydědění pořízené formou notářského zápisu dne 16. 7. 2009 (dále jen „listina o vydědění“). Tou zůstavitel vydědil žalobkyni a jejího bratra R. S. z důvodu, že o něj trvale neprojevovali takový zájem, který by jako potomci projevovat měli, a neposkytovali mu potřebnou pomoc vyplývající z jeho zdravotního stavu.

4. Soud prvního stupně uzavřel, že vztah zůstavitele k žalobkyni prošel časovým vývojem, kdy se v důsledku rozvodu matky žalobkyně a zůstavitele žalobkyně se zůstavitelem nestýkala a k obnovení vzájemných styků došlo někdy v letech 2003-2004. Zůstavitele však v roce 2005 postihla mozková příhoda spojená s jeho delší hospitalizací, přičemž i následně stále trpěl zdravotními problémy, jež vyústily v jeho umístění do domova důchodců, kde i dožil. Tyto zdravotní problémy ovlivnily zůstavitele i po psychické stránce, v letech 2006-2007 se přestal s rodinou žalobkyně stýkat, přičemž k obnovení vztahů došlo až v roce 2014 a na dobré úrovni ony vztahy přetrvaly až do smrti zůstavitele. V roce 2009, kdy zůstavitel pořídil listinu o vydědění, se rozpadl zůstavitelův vztah s jeho tehdejší přítelkyní, se kterou plánoval společnou budoucnost, zůstavitel na tom nebyl dobře po zdravotní ani psychické stránce a v tomto neblahém rozpoložení vydědil obě své děti. Následně byly

vztahy obnoveny, ale zůstavitel podle soudu prvního stupně na vydědění zapomněl a již jej nezrušil. Jelikož tak nebyly dány zákonné důvody vydědění, soud prvního stupně žalobě vyhověl.

5. Odvolací soud k odvolání žalované rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu žalobkyně zamítnul. Odvolací soud sice převzal jako správné skutkové závěry soudu prvního stupně, nicméně právně věc posoudil odlišně. Uzavřel, že žaloba nesplňuje požadavky vymezené ustanovením § 170 zákona č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) proto, že ve věci nejde o spor o dědické právo. Ustanovení § 1650 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále „o. z.“), totiž stanoví, že v případě neplatnosti vydědění má nepominutelný dědic toliko právo na povinný díl, tedy na peněžní částku rovnající se hodnotě jeho povinného dílu. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2018, sp. zn. 21 Cdo 4392/2017, tak odvolací soud dospěl k závěru, že ani v případě prokázání neplatnosti vydědění pro neexistenci zákonných důvodů by se žalobkyně nestala dědičkou zůstavitele, nýbrž pouze věřitelkou dědiců, popř. státu, s právem na výplatu povinného dílu. Spor o existenci pohledávky žalobkyně na vyplacení povinného podílu proto není podle odvolacího soudu sporem o dědické právo. Jelikož na základě výše uvedeného žaloba nesplňovala požadavky ustanovení § 170 z. ř. s., byla žalobkyně povinna ve smyslu § 80 o. s. ř. prokázat naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Žalobkyně však netvrdila, natož prokázala, že by prostřednictvím jí podané žaloby byl eliminován stav ohrožení práva, nebo právní nejistoty v právním vztahu, již proto nemohla být s podanou žalobou úspěšná.

II. Dovolání

6. Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně (dále jen „dovolatelka“) dovolání v rozsahu jeho výroku I, jehož přípustnost spatřuje v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení dvou otázek hmotného, resp. procesního práva, které dovolacím soudem dosud nebyly vyřešeny, a to: 1) zda se jedná v případě sporu ohledně platnosti či neplatnosti vydědění prostřednictvím listiny o vydědění, bez zanechání pořízení pro případ smrti, mezi nepominutelným dědicem a státem, na kterého se v souladu s ustanovením § 1634 o. z. hledí, jako by byl zákonným dědicem, o spor o dědické právo ve smyslu § 170 z. ř. s.; a 2) zda by v případě, kdy by se ve výše uvedené situaci jednalo o spor o dědické právo, měl v případě úspěchu žaloby nepominutelný dědic pouze právo na povinný díl, nebo by se stal dědicem ze zákona.

7. Dovolatelka vychází z toho, že se o spor o dědické právo jednalo, protože právo na pozůstalost zde konkurenčně uplatňovala žalobkyně proti žalované, jelikož v případě, kdy by byla dovolatelka vyděděna neplatně, nemohlo dojít k naplnění předpokladů aplikace ustanovení § 1634 o. z., a žalovaná by se tak dědičkou nestala. Odkaz odvolacího soudu na výše zmíněný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2018, sp. zn. 21 Cdo 4392/2017, shledává dovolatelka nepřipadným, jelikož v citovaném případě zůstavitel sepsal mimo listiny o vydědění také závěť, ve které ustanovil jediným dědicem osobu odlišnou od tamějších žalobců a jejíž platnost nepominutelní dědicové nezpochybovali. V nyní posuzovaném případě však vzniknul mezi žalobkyní a žalovanou reálný spor o to, kdo má být dědicem, zda neplatně vydědění dědicové zůstavitele podle zákonné posloupnosti, nebo žalovaná, na kterou se pohlíží jako na dědice až v případě, kdy nedědí žádný dědic ani podle zákonné posloupnosti. Dovolatelka proto navrhovala, aby dovolací soud napadené rozhodnutí změnil ve výroku I tak, „že se odvolání žalované zamítá a rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje“.

8. Vyjádření k dovolání podáno nebylo.

III. Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2022 (viz čl. II a XII zákona č. [286/2021](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“.

10. Dovolání bylo podáno včas (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení, za splnění podmínky § 241 o. s. ř.

11. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

12. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

13. Vzhledem k tomu, že otázky předložené dovolatelkou v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud nebyly v úplnosti vyřešeny, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání je podle ustanovení § 237 přípustné.

14. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je také důvodné.

IV. Důvodnost dovolání

15. Posuzovaný případ závisí na vyřešení otázky, zda vydědění listinou pořízenou v období do 31. 12. 2013, to je za účinnosti zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále „obč. zák.“), která je neplatná z důvodu, že nebyly dány důvody pro vydědění, provedené zůstavitelem, který ovšem zemřel až za účinnosti nynějšího občanského zákoníku, a současně nepovolal pořízením pro případ smrti k dědění jinou osobu, vylučuje nepominutelného dědice ze zákonné dědické posloupnosti do pozice („pouhého“) obligačního věřitele dědiců, jemuž proto svědčí toliko právo na peněžní částku rovnající se hodnotě jeho povinného dílu, nebo zda takový nepominutelný dědic za popsané situace nabude dědictví (nebo podíl na něm).

16. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu, které provedl Nejvyšší soud bez potřeby nařízení jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.), shledal, že dovolání je nejen přípustné, ale též opodstatněné.

17. Podle § 3028 o. z. se tímto zákonem se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti (§ 3028 odst. 1 o. z.). Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů (§ 3028 odst. 2 o. z.). Není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti (§ 3028 odst. 3 o. z.).

18. Podle § 3069 o. z. se při dědění použije právo platné v den smrti zůstavitele.

19. Podle § 3070 o. z. zemřel-li zůstavitel po dni nabytí účinnosti tohoto zákona a odporuje-li pořízení pro případ smrti právním předpisům účinným v době, kdy bylo učiněno, považuje se za platné, vyhovuje-li tomuto zákonu. Totéž platí o dovětku i o vedlejších doložkách v pořízení pro případ smrti, pokud jim právní předpisy účinné v době, kdy byly dovětek nebo pořízení pro případ smrti učiněny, odnímají právní následky, anebo je prohlašují za neplatné

20. Podle § 3072 o. z. zemřel-li zůstavitel po dni nabytí účinnosti tohoto zákona a odporuje-li jeho prohlášení o vydědění právním předpisům účinným v době, kdy bylo učiněno, považuje se za platné, vyhovuje-li tomuto zákonu.

21. Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 24 Cdo 1820/2020, vyložil, že z výše uvedených přechodných ustanovení o. z. vyplývá základní pravidlo, podle něž vznik právního poměru založeného právním úkonem učiněným před 1. 1. 2014 se i po tomto datu posuzuje podle obč. zák. Pro dědické tituly zakládající právní poměry dědění připojil zákonodárce k tomuto pravidlu v ustanoveních § 3070 a § 3072 o. z. výjimky, podle nichž se považují za platná i pořízení pro případ smrti a prohlášení o vydědění, která by podle právních předpisů, platných v době jejich pořízení, platná nebyla, nové právní úpravě však vyhovují. Zcela zjevně jsou tak (z pohledu pořizovatele) nynější právní úpravou preferovány mírnější požadavky na tyto právní úkony, tak, aby byla co nejvíce respektována vůle zůstavitele, zcela bez ohledu na to, zda byl právní úkon učiněn před 1. 1. 2014 nebo se jedná o právní jednání po tomto datu, když úmysl zůstavitele byl v obou případech stejný, tj. ustanovit dědice či vydědit svého potomka. Jde tak o promítnutí výkladového pravidla, které je součástí ustanovení § 1494 odst. 2 o. z., že závěť (a tedy i vydědění, srov. ustanovení § 1649 o. z.) je třeba vyložit tak, aby bylo co nejvíce vyhověno vůli zůstavitele, i to i tehdy, byla-li pořízena před 1. 1. 2014.

22. V posuzovaném případě se však nejedná o otázku platnosti vydědění, které by bylo za účinnosti minulé právní úpravy neplatné, avšak obstálo by ve světle úpravy nynější. Soud prvního stupně totiž platnost nynějšího vydědění správně posuzoval, ve smyslu výše uvedených přechodných ustanovení, podle úpravy obsažené v novém předpisu, a to mj. tím způsobem, že zohlednil okolnosti ke dni smrti zůstavitele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2019, sp. zn. 24 Cdo 1777/2019), a (i tak) dospěl k závěru, že bylo vydědění neplatné.

23. Požadavek na výklad právního jednání /dříve právního úklonu/ způsobem, aby bylo co nejvíce vyhověno vůli zůstavitele, formulovaný ve výše zmíněném rozsudku, se však nutně musí promítnout i do nynější věci. Z tohoto důvodu potom ovšem – oproti právnímu názoru odvolacího soudu – nemůže nová právní úprava sama o sobě modifikovat účinek vydědění pořízeného za předešlé právní úpravy, respektive vůle, kterou zůstavitel projevil, nemůže být pozdější právní úpravou měněna. Nelze rozumně předpokládat, že zákonodárce, který nyní klade mimořádný akcent na co největší respekt k vůli zůstavitele by současně hodlal tímtež právním předpisem (jeho obsahem) tuto vůli zůstavitele podstatným způsobem sám pozměňovat.

24. V rozsudku ze dne 29. 6. 2018, sp. zn. 21 Cdo 5238/2017, Nejvyšší soud připomněl, že zásada, že při dědění se použije právo platné v době smrti zůstavitele (zakotvená v ustanovení § 3069 o. z.), bývá pravidlem při každé změně právní úpravy dědění, má význam pro rozhodování o dědění po osobách zemřelých před novou právní úpravou, pokud k rozhodování dochází až za účinnosti právní úpravy nové. Pokud v nyní projednávané věci zůstavitel zemřel dne XY, tedy po 1. 1. 2014, je použití právní úpravy dědění podle nového občanského zákoníku samozřejmé. Podle této nové právní úpravy se tak posuzují dědické tituly, okruh dědiců, velikost dědických podílů, správa pozůstalosti, přechod pozůstalosti na dědice, apod. Ve stejném rozhodnutí však Nejvyšší soud také dodal, že zákaz pravé zpětné účinnosti nového právního předpisu v zásadě neumožňuje, aby podle nové právní úpravy byly

posuzovány i vztahy vzniklé (nebo dokonce i již zaniklé) za právní úpravy předcházející, byť mají či mohou mít vliv na dědění po 1. 1. 2014.

25. Obdobně také vzhledem k nepravé retroaktivitě z rozhodovací praxe Nejvyššího i Ústavního soudu vyplývá, že i přesto, že je nepravá retroaktivita obecně přípustná a umožňuje, aby adresáti práva přizpůsobili své jednání nové právní úpravě, může i ona znamenat rozpor s principem ochrany důvěry ve stabilitu právního řádu, který se projevuje v tom, že rozhodnutí jednat, případně nejednat, které bylo učiněno s očekáváním určitých následků, se ex post (po přijetí nové úpravy) ukáže jako nesprávné, protože se tyto následky mění. Adresát příslušné právní regulace by totiž mohl oprávněně namítat, že kdyby znal tyto nové podmínky, bylo by jeho rozhodnutí jiné. Nepravá retroaktivita porušuje ochranu důvěry, pokud takto působící právní předpisy působí negativní zásahy, se kterými adresáti práva nemohli nebo nemuseli počítat nebo je nemuseli při svých dispozicích zohlednit (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2015, sp. zn. 22 Cdo 5259/2015).

26. Taková situace by podle Nejvyššího soudu nastala i v nyní posuzovaném případě, pokud by se právnímu jednání v podobě vydědění učiněnému za staré právní úpravy na základě nové právní úpravy přičítaly zcela odlišné následky, které by v době, kdy bylo učiněno, vůbec nemohly být s takovým jednáním spojovány. V době sepsání listiny o vydědění, tedy dne 16. 7. 2009, bylo za účinnosti minulé právní úpravy nepochybné, že při neplatném vydědění (ať už pro nedostatek formy, nebo neprokázala-li se existence důvodů pro vydědění) a nezanechal-li zůstavitel jiné pořízení pro případ smrti by se na neplatně vyděděného hledělo, jako by listina o vydědění vůbec sepsána nebyla, ten by tak nepřestal být dědicem ze zákona (jelikož minulé právní úprava žádné ustanovení činící výkladové potíže podobné nynějšímu ustanovení § 1650 o. z. neobsahovala a neplatné vydědění neměnilo právní postavení vyděděného; k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2017, sp. zn. 21 Cdo 275/2016). Pokud zůstavitel pořídil listinu o vydědění za takové situace, nemohl jí v době jejího sepsání v žádném případě přikládat účinek, který jí přisoudil na základě aplikace znění § 1650 o. z. nyní odvolací soud, neboť jestliže důvody vydědění podle § 469a obč. zák. nebyly dány, hledělo se podle tehdejší kogentní právní úpravy na vydědění jako na neplatné a neplatně vyděděný měl právo na nabytí dědického podílu nejméně v rozsahu uvedeném v § 479 obč. zák. Nebyla-li v popsané situaci zůstavitelem povolána k dědictví jiná osoba (jako tomu bylo i v poměrech přítomné věci), pak neprávem vyděděný měl právo na celé dědictví po zůstaviteli (nebo jeho část). Řečeno jinak: musel-li být zůstavitel, který k dědictví jinou osobu nepovolal, na základě zákona účinného v době sepsání listiny o vydědění srozuměn s tím, že pokud se existence zákonných důvodů pro vydědění neprokáže, bude neprávem vyděděná osoba jeho dědicem, pak je zřejmé, že jeho vůle nepochybně nemohla směřovat k tomu, že (až na základě nového občanského zákoníku platného od 22. 3. 2012 a účinného až od 1. 1. 2014) neprávem vyděděný potomek bude mít, nebudou-li důvody vydědění prokázány, právo jen na povinný díl. Pro úplnost Nejvyšší soud připomíná, že zůstavitel v nyní projednávané věci pořídil listinu o vydědění prostřednictvím notářského zápisu, notář byl povinen jej poučit o náležitostech takového úkonu i jeho následcích pro případ, že důvod vydědění nebude dán a s těmito následky musel být srozuměn.

27. Ochrana legitimního očekávání a důvěry adresátů norem v právo ostatně akcentuje také Ústavní soud, podle kterého povaha materiálního právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy) obsahuje s ním rovněž spjatou maximu, podle níž, jestliže někdo jedná v (oprávněné) důvěře v určitý zákon (resp. v právo jako takové), nemá být ve své důvěře zklamán. Ochrana jednání učiněného v důvěře v právo předpokládá, že právnícká nebo fyzická osoba jedná v důvěře nejen v text relevantního právního předpisu, ale zejména též v důvěře v trvajícím výklad takového předpisu orgány veřejné moci, včetně praxe správních úřadů a výkladu práva správními soudy (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. III.ÚS 705/06, obdobně srov. také nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 6. 1995, sp. zn. IV.ÚS 215/94).

28. Z výše uvedeného tak vyplývá, že vydědění učiněnému před 1. 1. 2014 musí být (mimo explicitní

výjimky vyplývající z ustanovení § 3072 o. z.) přičítány takové právní účinky, jaké by mělo v době jeho pořízení.

29. Z tohoto důvodu je potom nepřiléhavý odkaz odvolacího soudu na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2018, sp. zn. 21 Cdo 4392/2017, ze kterého (a rovněž s odkazem na § 1650 o. z.) odvolací soud dovodil, že dovolatelka není dědicem, nýbrž jí svědčí toliko právo na povinný díl. Jednak v něm byla posuzována listina o vydědění sepsaná až dne 6. 8. 2014, tedy již za účinnosti nové právní úpravy, jednak mimo listiny o vydědění sepsal tamější zůstavitel také nikým nezpochybněnou závěť povolávající jiného dědice, jíž vyloučil nárok na dědictví neplatně vyděděného potomka. V nyní projednávané věci se naproti tomu právní postavení dovolatelky odvíjelo právě a jen od (ne)platnosti listiny o jejím vydědění, sepsané v době, kdy právní předpisy neumožňovaly zcela pominout dědické právo nepominutelného dědice jen tím, že zůstavitel povolá k dědictví jiné osoby. Nejvyšší soud sice v citovaném rozhodnutí uzavřel, že v předmětném případě nešlo o spor o dědické právo ve smyslu § 170 z. ř. s., neboť „i kdyby byla určena nedůvodnost vydědění žalobců listinou ze dne 6.8.2014, ničeho by to na okruhu dědiců zůstavitele, který byl určen závětí, nezměnilo“, tyto právní závěry však (z důvodů výše uvedených) na nynější věc logicky vůbec vztáhnout nelze, protože tu jiných dědiců ze závěti (popř. z dědické smlouvy) nebylo.

30. Jelikož se tak právní postavení dovolatelky v dědickém řízení odvíjí od (ne)platnosti předmětného vydědění, je nutné uzavřít, že v posuzovaném případě se jedná o /"řádný"/ spor o dědické právo ve smyslu § 170 z. ř. s.. který ze zákona není podmíněn splněním podmínky naléhavého právního zájmu na požadovaném určení (k tomu srov. Zprávu projednanou a schválenou občanskoprávním kolegiem bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 6. 1982, sp. zn. Cpj 165/81, uveřejněnou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 49, ročník 1982, dále například právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2005, sp. zn. 30 Cdo 940/2004, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 12, ročník 2006, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.2007, sp. zn. 21 Cdo 2561/2006).

31. Na závěr Nejvyšší soud poznamenává, že jsou nerozhodné úvahy dovolatelky o tom, jaké následky má za nynější právní úpravy neplatné vydědění nepominutelného dědice listinou o vydědění bez současně učiněného pořízení pro případ smrti povolávající k dědictví jinou osobu. Ačkoli Nejvyšší soud je si vědom toho, že v této otázce je doktrína značně nejednotná a dlouhodobě zaujímá zcela protichůdné názory [pro výklad vedoucí k tomu, že i neplatné vydědění zbavuje vyděděného práva na dědický díl srov. např. KITTEL David, § 1648, in: PETROV Jan, VÝTISK Michal, BERAN Vladimír. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace, 2023), Praha: C. H. Beck nebo TALANDA Adam, TALANDOVÁ Iveta., PLAŠIL Filip. Postavení nepominutelného dědice. Ad Notam, 2019, č. 1, s. 27-41, oponující názor tento následek neplatného vydědění odmítající pak zastávají např. FIALA Roman, DRÁPAL Ljubomír a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 410-414], tak nyní napadené rozhodnutí na vyřešení této otázky nezávisí, neboť v poměrech projednávané věci šlo především o to, jaký má být výklad projevu vůle zůstavitele u jednostranného právního úkonu jím učiněného do 31. 12. 2013.

32. Protože s ohledem na řečené není napadený rozsudek odvolacího soudu správný, a protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu rozsudku odvolacího soudu (jelikož se odvolací soud v napadeném rozhodnutí z důvodu jím zvoleného právního řešení nevypořádal se všemi námitkami stran uplatněnými v odvolacím řízení), Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)